

ISO 9241

Ergonomski zahtjevi za uredski rad sa videoterminalima

Standard ISO 9241 Međunarodne Standardizacijske Organizacije - ISO (<http://www.iso.ch>) daje ergonomске zahtjeve na videoterminale (engl. visual display terminals - VDTs) koji se koriste za uredske poslove (kao što je npr. obrada teksta).

Svrha je standarda ISO 9241 promovirati dobar ergonomski dizajn rada s videoterminalima i osigurati da korisnici videoterminala mogu svoje poslove obavljati sigurno, efikasno i udobno. U praksi, to se može postići pažljivim oblikovanjem samih videoterminala, radnog mjesta i radnog okruženja u kojem se videoterminali koriste, kao i načinom na koji je posao na videoterminalima organiziran i vođen. ISO 9241 je stoga namijenjen svima onima koji na neki način uključeni u osiguravanje sigurnog i efikasnog rada na videoterminalima.

Velik dio standarda ISO 9241 bavi se dizajnom samih videoterminala i pruža pomoć proizvođačima te opreme kako bi razvili, ergonomski gledano, sigurne uređaje. Ove su informacije također relevantne i naručiteljima koji žele specificirati svoje zahtjeve prema dobavljačima, kao i onima koji žele procijeniti prikladnost postojeće ili ponuđene videoterminalske opreme.

ISO 9241 se također bavi i radnim mjestom, radnim okruženjem i organizacijom rada, sve vezano uz videoterminale. Te su informacije namijenjene prvenstveno korisnicima i onima koji su odgovorni za organizaciju i nadgledanje posla koji se obavlja uz pomoć videoterminalske opreme. ISO 9241 naglasak stavlja na korisnika videoterminalske opreme i specifikaciju faktora koji negativno utječu na korisnika. Cilj je, dakle, zaštita korisnika, ali i povećanje učinkovitosti u radu upravo takvim pristupom, tj. osiguravanjem kvalitetnih uvjeta za taj rad.

Uvažavajući složenost ergonomskih problema vezanih uz videoterminale i činjenicu da je ISO 9241 namijenjen i dizajnerima opreme i korisnicima te iste opreme, ISO 9241 podijeljen je u više dijelova, koji se bave različitim aspektima rada na videoterminalima. Svi specificirani zahtjevi i opisani testovi su izrađeni tako da odgovaraju tipičnim uredskim i videoterminalskim okolnostima. Treba naglasiti da su neki dijelovi standarda ISO 9241 još uvijek u fazi razvoja. Naime, prva edicija ovog standarda potječe još iz 1992. g. i odonda on se neprekidno usavršava i raste. ISO 9241 podijeljen je u 17 dijelova.

1. Općeniti uvod (ISO 9241-1: General introduction)

Ovaj dio ISO 9241:

- daje cjelovit prikaz standarda ISO 9241
- opisuje osnove tzv. *userperformance* pristupa
- daje pregled dijelova ISO 9241 standarda
- daje upute kako koristiti ISO 9241

2. Vodič za pripremu posla za korisnike (ISO 9241-2: Guidance on task requirements)

Svrha je ovog standarda pružiti pomoć oko organizacije posla onima koji su odgovorni za planiranje posla za korisnike videoterminalske opreme. Cilj je poboljšati efikasnost i

zadovoljstvo svakog pojedinog korisnika primjenjujući praktična ergonomska znanja pri pripremi posla za korisnike videoterminalske opreme. Ističe se da dobro pripremljen posao treba:

- čuvati zdravlje i sigurnost radnika
- promovirati individualnu dobrobit
- razvijati individualne vještine i sposobnosti
- olakšati obavljanje radnih zadataka

Nadalje, predstavljene su značajke dobro oblikovanog posla. One uključuju:

- određenu raznovrsnost u upotrijebljenim aktivnostima i vještinama
- određeni stupanj individualne kontrole nad tempom izvođenja poslova
- povezanost različitih radnih zadataka tako da ih se lako može shvatiti kao važan dio posla kompletne organizacije
- mogućnost za pojedince da upotrijebe svoje vještine i iskustvo, kao i da usvoje nove vještine
- dovoljnu povratnu informaciju o kvaliteti i kvantiteti poslova

Standard također opisuje i KAKO ostvariti te značajke i kako primijeniti ergonomska znanja specifična za ovo područje.

3. Zahtjevi na videoterminalsku opremu (ISO 9241-3: Visual display requirements)

ISO 9241-3 specificira ergonomske zahtjeve koji osiguravaju da je čitanje sa zaslona ugodno, sigurno i efikasno za obavljanje poslova u uredu:

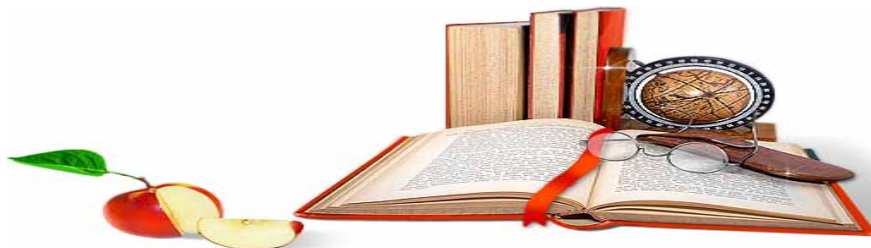
ISO 9241-3: Zahtjevi na videoterminalsku opremu (sažetak glavnih točaka)

Zahtjevi i preporuke	Mjere
Udaljenost od zaslona	minimalno 400mm za uredske poslove
Kut između horizontale i bilo koje točke na zaslonu	manji od 60 stupnjeva
Kut između pravca pogleda i okomice na površinu zaslona	najmanje 40 stupnjeva
Visina slova na zaslonu	16' minimalno, 20' to 22' poželjno
Omjer širine i visine slova	između 0.5:1 i 1:1 je nužno, ali između 0.7:1 i 0.9:1 je preporučeno
Rasterska modulacija (za CRT monitore)	C_m ne smije prijeći 0.4 za monokromatske, a 0.7 za monitore u boji (0.2 je poželjno i za jedne i za druge)
Faktor popunjenja (za ne-CRT monitore)	najmanje 0.3
Format slova	minimalno 5x7 piksela kad se koriste samo velika slova i brojevi minimalno 7x9 piksela kad je važna čitljivost
Subscript i superscript oznake	minimalno 4x5 matrica
Uniformnost veličine slova	veličina slova na različitim pozicijama na zaslonu

----- **OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI
NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET -----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI, DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com